HARVEST 02

① تقطیر

«کل - تقطیر»

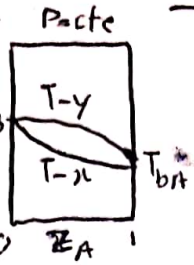

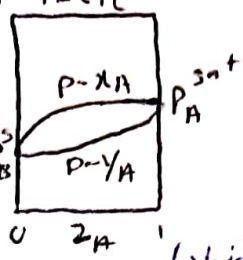

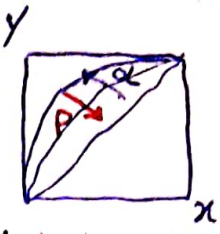

$K_i = \frac{y_i}{x_i} = \frac{P_i^{sat}}{P_T}$ ، $\alpha = \frac{k_i}{k_j} = \frac{y_i/y_j}{x_i/x_j}$ ، $y = \frac{\alpha x}{1+(\alpha-1)x}$

ضریب توزیع - تعادل

$P=1^{atm}, T=78^{°C}, x_{et}=0.89$ ← اتانول - آب

$T=39^{°C}, x_{CS_2}=0.61$ ← CS_2 - استن

- اسید کلریدریک - آب
- استن - کلروفرم
- آب - اسید فرمیک

max P ← زیر 60^{mmHg} ، از نوترویت ها

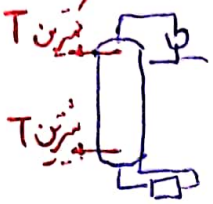

سر دافعه (میل به تبخیر یاد)

$x_A^{AZ} \to 1$: اگه متذکر کنیم ← min T - max P

$x_A^{AZ} \to 0$: " " زیاد " ← max T - min P

- انحراف مثبت ← سر دافعه
- منفی ← سر جاذبه

- آزئوتروپ ← انحراف زیاد و فشار بخارهای نزدیک

② Flash

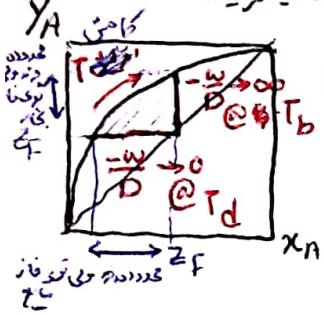

- افزایش دما
- کاهش فشار
- دامنه جداسازی گازهای محلول توی نفت

- قوی جهت دهنده ← دمای بخار کم می‌شه (دمای نازبخار زیاد)
- ضعیف جهت دهنده ← دمای بخار زیاد می‌شه (غلظت کم)
- دمای کم می‌شه

$\frac{y_D - z_F}{x_W - z_F} = -\frac{W}{D}$

$\frac{(H_F \pm \frac{Q}{F}) - H_D}{(H_F \pm \frac{Q}{F}) - H_W} = -\frac{W}{D}$ ← میعان فازگیری

$\sum \frac{z_{F_i}}{\frac{W}{F}(1-k_i)+k_i} = 1.0$ ← بیش چند جزئی :

③ محاسبات ابتدایی

$\sum \frac{z_i}{k_i}$, $\sum z_i k_i$ | $\begin{cases} <1 & \text{بخار زیر سرد} \\ =1 & \text{نقطه دیو} \\ >1 & \text{بخار اشباع} \end{cases}$

↳ هفت نزدیک‌تر: دوفازی

$\sum \frac{y_i}{P_i^{sat}} = \frac{1}{P_T}$

$\sum \frac{y_i}{k_i} = 1$

$\sum \frac{y_i}{\alpha_{ij}} = k_j$

- نقطه شبنم ($\sum x_i = 1$)

$\sum x_i P_i^{sat} = P_T$

$\sum k_i x_i = 1$

$\sum \alpha_{ij} x_i = \frac{1}{k_j}$

- نقطه حباب ($\sum y_i = 1$)

④ تقطیر دیفرانسیلی

$\ln \frac{F}{D} = \int_{y_{AF}}^{y_{AD}} \frac{dy_A}{y_A - x_A^*}$

$\alpha \ln \frac{F(1-y_{AD})}{D(1-y_{AF})} = \ln \frac{F y_{AD}}{D y_{AF}}$ ، $\left(\frac{F}{D}\right)^{k_A - 1} = \frac{y_{AD}}{y_{AF}}$ ← میعان :

معادله ریلی ↓

$\ln \frac{F}{W} = \int_{x_{AW}}^{x_{AD}} \frac{dx_A}{y_A^* - x_A}$

α → $\alpha \ln \frac{F(1-x_{AF})}{W(1-x_{AW})} = \ln \frac{F x_{AF}}{W x_{AW}}$

k_i → $\left(\frac{F}{W}\right)^{k_A - 1} = \frac{x_{AF}}{x_{AW}}$

$F = D + W$ ، $F \cdot x_{AF} = D \cdot y_{AD,ave} + W \cdot x_{AW}$ ، y_A ابتدا $< y_{AD,ave} <$ y_A انتها

⑤ باکچون

$\frac{L_n}{G_n} < 1$ ، $\frac{\bar{L}_m}{\bar{G}_m} > 1$ ، $\begin{cases} Q_C = (R+1) D \lambda_D \\ Q_C = R D \lambda_D \end{cases}$ ، $F \cdot H_F + Q_B = D \cdot H_D + Q_C + W \cdot H_W$

$L = RD$

$G = (R+1) D = R(D+1)$

$\Delta_D \begin{cases} = D \\ x_{\Delta_D} = x_D \\ H_{\Delta_D} = H_D + \frac{Q_C}{D} \end{cases}$ ، $\Delta_W \begin{cases} = W \\ x_{\Delta_W} = x_W \\ H_{\Delta_W} = H_W - \frac{Q_B}{W} \end{cases}$ ، $\frac{L_n}{G_{n+1}} = \frac{H_{\Delta_D} - H_{G_{n+1}}}{H_{\Delta_D} - H_{L_n}}$ ، $\frac{\bar{L}_m}{\bar{G}_{m+1}} = \frac{\bar{H}_{G_{m+1}} - H_{\Delta_W}}{\bar{H}_{L_m} - H_{\Delta_W}}$

حداقل برج زیاد، تعداد سینی کم

(مستقل از خوراک) $D = F = W = 0$

(α, x_W, x_D) N_{min}

- باز افزایش R ← نسبت جا به یکنواخت شدن
- $R \to \infty$ ←

$x_{\Delta_m} = \frac{\text{مول جزء خالص } n_A}{\text{مول خالص } n}$

$H_{\Delta_m} = \frac{\text{انرژی جزء خالص}}{\text{مول جزء خالص}}$

$x_{\Delta_m} = \frac{\text{مول خالص ورودی } n_A}{\text{مول ورودی } n}$

$H_{\Delta_m} = \frac{\text{انرژی خالص ورودی}}{\text{مول خالص ورودی}}$

- مخلوط برانبنده ← ورودی CV :
- خروجی از CV :

$x_{\Delta_W} = \frac{W x_W}{W - S}$

- بخار مستقیم ← وقتی جزء غیرفرار عمدتا آب باشد
  - تعداد سینی‌ها و ریبویلر کم می‌کند
  - الکل پروپیلیک ✗
  - (متن، الکل متیلیک، آمونیاک) ✓

تعداد کل جریان‌های ورودی و خروجی = تعداد مخلوط‌های عملیاتی − 1

Scanned with CamScanner

⑥ ترکیب

- بر اساس موازنه جرمی
- در نتیجه ثابت G و L
- ثابت $\bar{G}$ و $\bar{L}$ هم ثابت

$$\frac{\bar{L}}{\bar{G}} = \frac{L + q F}{G(1+q)F}$$

← درصد مایع توی خوراک

- فرضیات
  - گرمای بخار یکی برابر است با
  - اختلاط (انتقال) آیزو
  - بدون اتلاف حرارتی
  - تبادل ثابت

$$q = \frac{H_V - H_F}{H_V - H_L}$$

$$L = L_0 \left(1 + \frac{C_L M_{ave.} (T_{bp} - T_c)}{(\lambda M)_{ave.}}\right)$$

زیر R

$$C_L M_{ave} (T_{bp} - T_0) \cdot L_0 = \Delta L (\lambda M)_{ave.}$$

$$R = \frac{L_0}{D} \quad , \quad R' = \frac{L}{D} \quad (R' > R)$$

بخار فوق گرم

$$\bar{G}_{N_{p+1}} \cdot (H_{\bar{G}_{N_{p+1}}} - H_{\bar{G}}) = \Delta l (\lambda M)_{ave.}$$

$$\Delta l = \frac{\bar{G}}{(\lambda M)_{ave.}}$$

$$V = 0.04 \left(\frac{\rho_L - \rho_G}{\rho_G}\right)^{0.5}$$

- انباره‌های بریده‌شده ← حداکثر سرعت بخار در لوله جلوگیری از نفوذ
- ریبویلرهای صفحه‌ای
  - دیگی (ایده‌آل)
  - ترموسیفون (ایده‌آل نیست ← همیشه مایع در دیواره‌ها بخار می‌شود)

$$N_{tm} = N_m + (0, 1, 2)$$

تصحیح

⑦ اضافات

- معادله فنسک

$$N_{tm} = \frac{\log\left(\frac{x_{AD} \cdot x_{BW}}{x_{BD} \cdot x_{AW}}\right)}{\log \sqrt{\alpha_{DB_{ave}} \cdot \alpha_{AB_{ave}}}}$$

یا

- تقطیر آزئوتروپی
  - دو سیستم هلی R یا ... سطح قطع برگ
  - ستل اسید استیک اسید - آب ← بر تیل اتات
  - عامل خارج‌کننده (Entrainer) ← نامحدود، آزئوتروپ تشکیل دهد
- تقطیر استخراجی (تقطیر دو بلند)
  - مشابه قبلی - دو جداسازی قبل‌ها خارج که جداسازی نشده
  - دمای بالا می‌رود که خواسته شد سیستم رو زیاد کنه
  - مثال: تولوئن - ایزواکتان ← فنل
  - حرون بتره
- تقطیر تودفاز ← کاهش فشار بجای افزایش دما
- تقطیر بوکوی
  - توی سینی‌های فنی پایین - دو جوابه‌ی مساوی در برابر گرما
  - توسی هم زدن بشدید یا جوشش نیست
  - مایع به صورت یه لایه‌ی نازک روی سطح باید بطور پیوسته جریان داشته باشد

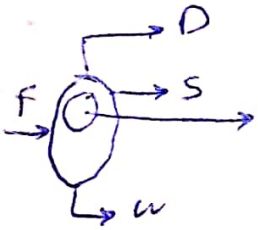

$$Y = \frac{L - S}{V} x + \frac{D x_D + S x_S}{V}$$

$$L = RD \quad , \quad V = (R+1) D$$

$$\Rightarrow Y = \frac{RD - S}{(R+1)D} x + \frac{D x_D + S x_S}{(R+1)D}$$

- Steam distillation : جداسازی آب و اتیل آنیلین
- Stabilizer برج : دو جداسازی ترکیبات فرار از بقیه جریان مایع

$$Y_{n+1} = \frac{R}{R+1} x_n + \frac{x_D}{R+1} \quad , \quad \frac{R}{R+1} = \frac{L}{G}$$

خط خوراک

$$Y = \frac{q}{q-1} x + \frac{Z_F}{1-q}$$

Scanned with CamScanner

HARVEST 63

① مقدمات

جزء جرمی C | x | y

نسبت جرم C به جرم ماری از C | x' | y'

نسبت جرم به جرم ماری از B | X | Y

- اگه A و B نسبت به هم ناحلول باشن ← از x' و y' استفاده می‌کنیم
- به جهت طوری توی هم حل شن ← آب (A) - کلروفرم (B) - استون (C)
  - مزیت: ناحیه دوفازی بزرگ‌تر - جداسازی راحت‌تر
  - با افزایش دما، ناحیه دوفازی کوچیک‌تر میشه
- دوجفت به طوری توی هم حل شن ← کلروبنزن (A) - آب (B) - متیل اتیل کتون (C)
  - توسی جداسازی کامل A از C ممکن نیست
  - شیب تای‌هام منفیه (چپ گرد)

- ضریب توزیع ← نسبت $\frac{Y^*}{X}$ تعادلی
  - هی تونم مقداری داشته باشه
  - هرچی کمتر، حلالیت بیتری میدیم
- کشش بین سطحی ← هرچی بیتر ← جداسازی راحت‌تره
  - توی plait صفره

$$\beta = \frac{(\frac{C}{A})_E}{(\frac{C}{A})_R}$$

- ضریب انتخاب پذیری ← باید بزرگتر از یک باشه
  - هرچی بزرگتر، استخراج بهتر و راحت‌تر
  - اگه ∞ باشه ← استخراج $x'y'$

$$Y = \frac{\beta X}{1+(\beta-1)X}$$

② واحدهای عملیاتی

دو مرحله‌ای ناهمو

$$S_{min} = \frac{\overline{FD}}{\overline{SD}} \cdot F$$

$$S_{max} = \frac{\overline{Fk}}{\overline{Sk}} \cdot F$$

$$E_1' = \frac{M_1'(X_{M1} - X_1)}{Y_1 - X_1}$$

$$F + S = E_1 + R_{Np} = M$$

$$F x_F + S y_S = E_1 y_1 + R_{Np} x_{Np} = M x_M$$

- تک مرحله‌ای ناهمو
- واسه‌ی مراحلی باید پله پله توی XY

دو مرحله‌ای همو

$$\frac{R_S}{E_S} = \frac{A}{B} = \frac{Y_1' - Y_2'}{X_1' - X_2'}$$

$$\frac{R_S}{E_S} - \frac{A}{B} = \frac{Y_1' - Y_S}{X_1' - X_S}$$

- تک مرحله‌ای همو: از نمودار $x'y'$ استفاده می‌کنیم:

③ دستگاه‌های عملیاتی

Mixer-Settler

- وقتی هردو تخلخل و پیکنون (یا کشش سطحی زیاد)
- فرض تعادل توسی OK ← (چون تعادل دیگه)
- انتقال جرم زیاد و زمان ماند زیاد
- اولسیون شکل می‌ده

برج‌های دارای سینی‌های

- Nape
- واسه سیستم‌های با کشش سطحی کم و یا دانسیته نزدیک
- یا دی واسه هم زدن می‌توان
- پردفال دما ← انتقال حرارت
- بازدهی فازپراکنده > 0.2
- شکل ← سرعت خطی قطرات میلم $< 10^{cm/s}$

برج‌های پاششی

- اختلاط جوری که (پیوستگی میشه با بیشترین سطح تعادلی بده)
- انتقال جرم توسی ناحیه تشکیل قطرات ← مؤثرترین ناحیه انتقال جرم
- بخاطر گرادیان غلظت
- فازپراکنده طوری باشه ↓ دیسکونیته ↑ انتخاب بشه

برج‌های پرشده

- اختلاط جوری کم
- پراکنده خیلی کم میشه: سطح تماس کم میشه
- پیوسته ~ ~ ~ ~ زیاد میشه
- سطح پرین هاتر فاز
- انتقال جرم کم (گاز - مایع)

CM

- پره‌دار با سرعت زاویه‌ای ثابت کاهش انتقال داخلی

RDC

- CM با پره‌های ثابت و دیسک چرخان‌های پره
- مصرف انرژی بیتر

تریبال

- پیرکاه‌هایه محور مشترک (کار پمپ رو هم می‌کنه)
- اختلاط جوری نداره - سیکنت انتقال جرم بالا

برج صفحه‌ای

- واسه حلال‌هایی که راحتی اولسیون میدن (اختلاط خوبی نداره - انتقال جرم ضعیف)
- صفحه مجاز 0.05-0.1 پیرحسی اومدن

ستون ضربه‌ای

- راندمان بالا و مصرف انرژی کم (گاز - مایع X)
- با افزایش ضربه: انتقال جرم (+) ↑، هزینه انرژی ↓ ظرفیت (-)
- سینی داره ضربه‌ای داره
- ارتفاع $\frac{1}{3}$ ارتفاع
- معادل با دستگاه‌های دیگه‌ست

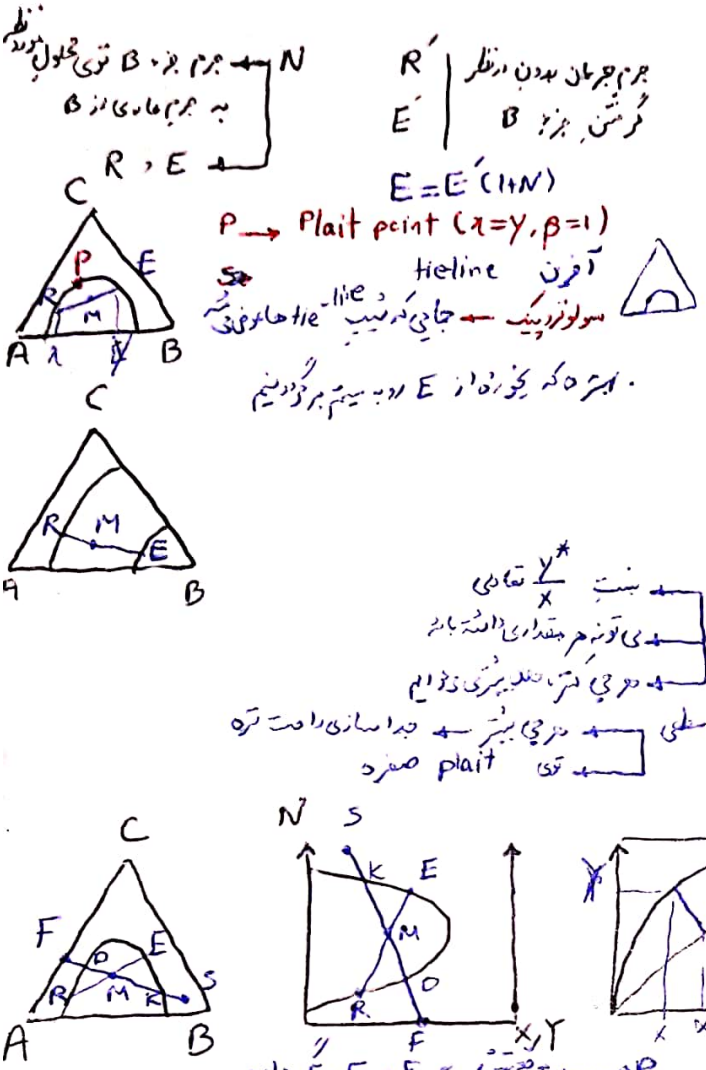

- E, F ← موقعیت داده بستگی داره
- ΔR ← با افزایش میزان حلال نیاز داره مماس چپ
- SR_{Np} با استفاده از tie-line ← پیچ‌ترین حل تقاطع ← ΔR_{min}

Scanned with CamScanner

- سایر ریفیوز
  - کاربرد
    - تعویض سایز (آنتی بیوتیک و دیابتی)
    - اختلاف دایته ای کم
  - گردش
  - زمان اقامت کم (انتقال جرم بالا)

Scanned with CamScanner

«تبخیر»

① مقدمات

- عامل تبخیر: اختلاف نقطه‌ی جوش با نقطه‌ی جوش آب خالص
- فاکتور اقتصادی: رابطه‌ی مستقیم دارد با: دمای خوراک / تعداد مراحل تبخیر

$$\text{فاکتور اقتصادی} = \frac{\text{ظرفیت}}{\text{بخار مصرفی}}$$

$$\text{فاکتور اقتصادی} = \frac{\text{kg بخار آب تولید شده}}{\text{kg بخار مصرف شده}} = \text{ظرفیت}$$

اقتصاد < 1 که تقریباً همه‌ی آن از نوع اول است

- عوامل موثر بر نقطه‌ی جوش (T): BPE (↑) / هیدرواستاتیک (↑)
- ضریب کلی انتقال حرارت (U): ویسکوزیته (↑)

$$q = UA\Delta T$$

$T \uparrow \rightarrow \Delta T \downarrow$

$q \equiv$ نرخ تبخیر

- محلول‌های آبی: فشار بخار روی آن از آب خالص کمتره / دمای جوش آن از آب بیشتره
- قاعده‌ی دورینگ: برای فشار ثابت، نقطه‌ی جوش یه محلول معین، تابع خطیه از نقطه‌ی جوش حلال خالص
  - برای فشارهای پایین و متوسط البته
  - به علاوه تابعیت B.P.E از [ماهیت: غلظت، قطبیت / دما، ضخامت]
- بالا بردن: غلظت: نقطه‌ی جوش محلول زیاد می‌شه و ΔT تبخیرگر کم
  سرعت: افت فشار زیاد می‌شه و ΔT زیاد

↓P

② محاسبات

تبخیرگر چندگانه‌ی دو جفت فشار (مستقل از نحوه‌ی ورود محلول)

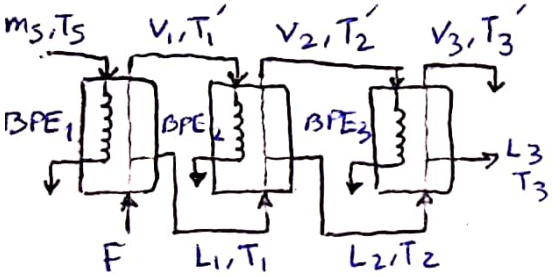

st.1
$$q_1 = U_1 A_1 \Delta T_1$$
$$\Delta T_1 = T_S - T_1$$
$$BPE_1 = T_1 - T_1'$$
$$\Delta T_1 = T_S - T_1' - BPE_1$$

st.2
$$q_2 = U_2 A_2 \Delta T_2$$
$$\Delta T_2 = T_1' - T_2$$
$$BPE_2 = T_2 - T_2'$$
$$\Delta T_2 = T_1' - T_2' - BPE_2$$

st.3
$$q_3 = U_3 A_3 \Delta T_3$$
$$\Delta T_3 = T_2' - T_3$$
$$BPE_3 = T_3 - T_3'$$
$$\Delta T_3 = T_2' - T_3' - BP$$

$$U_i \Delta T_i = U_j \Delta T_j$$

$$\Delta T_i = \frac{\frac{1}{U_i}}{\sum \frac{1}{U_i}} \Delta T_{کل}$$

$$\Delta T_{کل} = \Delta T_1 + \Delta T_2 + \Delta T_3 = (T_S - T_1) + (T_1' - T_2) + (T_2' - T_3)$$
$$= T_S - T_3' - (BPE_1 + BPE_2 + BPE_3)$$

$$\dot{m}_{f_1} = \dot{m}_{V_1} + \dot{m}_{V_2} + \dot{m}_{V_3} + \dot{m}$$

$$\dot{m}_{f_1} x_1 = \dot{m}_{f_2} x_2 = \dot{m}_B x_3 = \dot{m} x$$

- ظرفیت واحد سطح تبخیرگن N مرحله‌ای، حدود $\frac{1}{N}$ ظرفیت یه تبخیرگن یک‌مرحله‌ای تحت شرایط مشابه
- فاکتور اقتصادی واسه‌ی یه تبخیرگن N مرحله‌ای، تقریباً برابر N
- تاثیر افزایش هیدرواستاتیک و BPE: کاهش ظرفیت / کاهش اختلاف دمای در دسترس ← افزایش سطح تبخیرگن ← افزایش هزینه‌ها / افزایش اقتصاد
- فاکتور اقتصادی: BPE را تغییر می‌کنه / به‌واسطه‌ی بستگی داره به شدت انتقال حرارت

③ دستگاه‌های تبخیر

- فیلم بالارو: تبخیرهای تبخیرکننده‌دار
  - واسه محلول‌های کف‌زا
  - واسه محلول‌های بسیار حساس به دما (عصاره‌ی گیاهی)
- فیلم ریزان: مایعات ویسکوز
  - نقطه‌ی اصلی تبخیر (hot spot)
  - هم توزیع مایع و هم حرارت به‌صورت یکنواخت توی لوله‌ها
  - ترکیب سیال با بخار داغ به‌صورت موازی یا متقابل
  - صفحه‌ی فلزی شیب‌دار یا توزیع‌کننده یا پاشنده
- واسه رفع شر: تبخیرگن گردشی اجباری
  - هزینه‌ی پمپاژ
  - زمان ماند کم
  - محلول‌های ویسکوز
  - سیستم محلول دما
  - کاربردها: محلول‌های حساس به دما / آبمیوه‌ها / محلول‌های دارای نمک / مایعات با گرانروی بالا / محلول‌های سودسوزآور / تجهیزات نیکلی
- تبخیرگن عمودی لوله‌کوتاه: واسه محلول‌های رسوب‌زا
- تبخیرگن هنزدار: مناسب‌ترین انتخاب برای ویسکوزهای زیاد (ژل‌ها، پلیمرها، لاتکس‌ها، خمیرها)
  - تا 1000 P
  - عیب‌ها: قیمت بالا / طراحی پیچیده

طبیعی $U >$ ایمان $U >$ هنزدار U بیشتره

$$A_1 = A_2 = A_3$$
$$q_1 = q_2 = q_3$$
$$U_1 > U_2 > U_3$$
$$P_1 > P_2 > P_3$$
$$\Delta T_1 < \Delta T_2 < \Delta T_3 \quad \Big| \quad T_1 > T_2 > T_3$$
$$\mu_1 < \mu_2 < \mu_3 \quad \mu \propto \frac{1}{T}$$
$$BPE_1 < BPE_2 < BPE_3$$

④ کس‌کلک

- بیشترو: محلول‌های حساس به دما / خوراک سرد / ویسکوز
- بیشترو: خوراک ویسکوز / خوراک داغ / خوراک در جهت افزایش فشار و دما وارد حرکت می‌شه
- ترکیبی: توش محلول غلیظ تو بالاترین دما (تبخیرگن اول) خارج می‌شه / عیب: گردش راحت‌تره
- موازی: کریستال‌زا یا رسوب‌زا
- عامل تعیین: ویسکوزیته

Scanned with CamScanner

$q = V\lambda = V\lambda_s + S\lambda_s$

λ_s ↓ تبخیر جبرانی

- تراکم مجدد مکانیکی
  - با کمپرسور گریز از مرکز دو مرحله‌ای با افزایش فشار و دمای بخار ورودی
  - فاکتور اقتصادی به مرحله‌ای و تا نازدی کمتر از 10-15 برای آب دریا
  - ورودی فیلم ریزان بهتر جواب می‌دهد
  - عامل اصلی هزینه‌ها: مقدار بخار مصرفی کمپرسور
  - کاربردها: تغلیظ محلول‌های غذایی و دارویی - تولید آب مقطر از آب دریا - تبخیر لیکور سیاه در صنعت کاغذسازی - تبخیر مواد حساس به گرما مثل عصاره‌ی میوه‌جات - بلورسازی از محلول‌هایی که مقدار انحلال‌پذیری دارند

- تراکم مجدد حرارتی
  - با بخار خواه (جت) - ارزان‌تر
  - فاکتور اقتصادی حدود 2 تا 3 (بازدهی نسبتاً پایین)
  - کاربرد توی تبخیر توی خلاء

$$\dot{m}_f h_f + \dot{m}_s \lambda_s = \dot{m} H + \dot{m}_v H_v$$

Scanned with CamScanner

«عمل - رطوبت»

① مقدمات

- رطوبت نسبی (اشباع نسبی):
$$Y'_R = R.H. = \frac{P_A}{P_A^S} \times 100$$
گاز خشک: 0 ، گاز اشباع: 100

- رطوبت درصدی:
$$Y'_a = \frac{Y'}{Y'_S} \times 100 = \frac{P_A}{P_A^S} \times \frac{P_t - P_A^S}{P_t - P_A} \times 100$$

بخار داخل گاز خشک و گاز اشباع: $P_A < P_A^S$ پس $Y'_R \geq Y'_a$

- رطوبت مطلق:
$$Y'_S = \frac{m_B}{m_B} = \frac{n_A M_A}{n_B M_B} = \frac{Y_A M_A}{(1-Y_A)M_B} = \frac{P_A^S M_A}{(P_t - P_A^S)M_B}$$

- رطوبت مطلق مولی:
$$Y = \frac{n_A}{n_B} = \frac{Y_A}{1-Y_A}$$

$$Y = Y'\frac{M_B}{M_A}, \quad Y_A = \frac{Y'/M_A}{Y'/M_A + 1/M_B} = \frac{Y}{Y+1}$$

$$V_H = \frac{RT}{P_t}\left(\frac{Y'}{M_A} + \frac{1}{M_B}\right), \quad R = 0.7302 \frac{ft^3.atm}{lbmol.^\circ R} = 0.08206 \frac{m^3.atm}{kgmol.K}$$

$$V_H = a + bY' \begin{cases} \text{if } Y'=0: V_H = V_D \\ \text{if } Y'=Y'_S: V_H = V_S \end{cases} \rightarrow V_H = V_D + \frac{Y'}{Y'_S}(V_S - V_D)$$

- سرعت جرمی گاز مرطوب توی برج:
$$G' = \frac{\dot{m}}{A} = \rho u = \frac{1+Y'}{V_H} u$$

$$C_S = C_{P_B} + Y'.C_{P_A}, \quad H_V = Y'\lambda_0 + Y'C_{P_A}(T-T_0), \quad H_G = C_{P_B}(T-T_0), \quad H_\lambda = H_V + H_G = Y'\lambda_0 + C_S(T-T_0)$$

- توی سیستم آب-هوا:
$T_w = T_S$

- دمای حباب مرطوب (T_w)
- دمای حباب خشک
- دمای اشباع آدیاباتیک (T_S)
- دمای مایع توی
- خطوط رطوبت سنجی
- خطوط سرمایش آدیاباتیک

$$\frac{Y'-Y'_w}{T-T_w} = \frac{-h_y}{M_B k_y \lambda_w}$$

$$\frac{Y'_S - Y'_{in}}{T_S - T_{in}} = -\frac{C_S}{\lambda_S}$$

$$= \frac{-h_S}{\lambda_w}\left(\frac{Sc}{Pr}\right)^m$$

$$\frac{Sc}{Pr} = Le > 1$$

- واسی اکثر سیستم‌ها

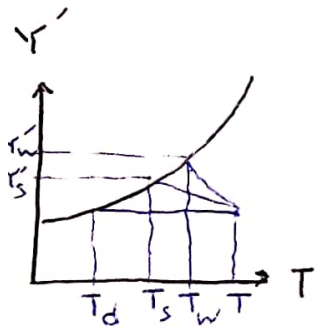

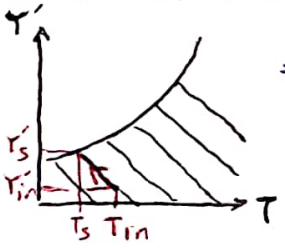

⇒ یعنی شرط کاهش دمای سیستم، افزایش رطوبته

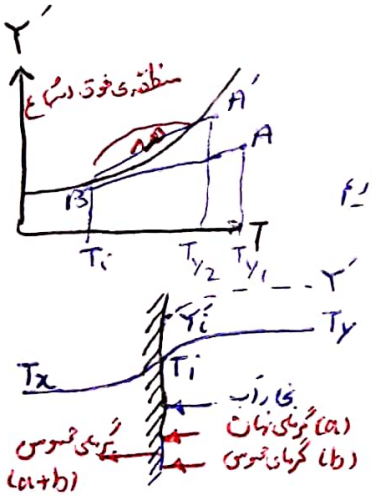

- رطوبت زدایی آدیاباتیک:
خطوط میعان در تماس با مایع سرد
- فقط توی فصل مشترک، حالت اشباع داریم
- رطوبت زدایی بدون اینکه خطوط تا نقطه‌ی اشباع سرد بشه، انجام می‌شه

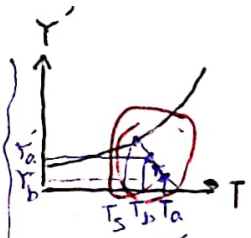

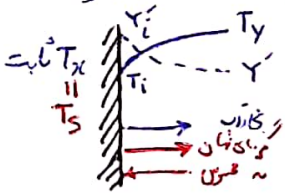

② رطوبت زنی و رطوبت زدایی

- رطوبت زنی آدیاباتیک ← هدف ← رطوبت دهی به گاز
- سرد کردن گاز
- تبخیر مایع و گردش با انرژی خطوط گاز - بخار
- توی گاز مایع، گرادیان دما نداریم ($\Delta T = 0$)
- اگه خنک فیزیکی طولانی باشه، دمای خطوط به T_S می‌رسه

$$Z_T = H_{tG} \cdot N_{tG}$$

$$H_{tG} = \frac{G'_y C_S}{h_y a_H}, \quad N_{tG} = \ln \frac{(T_S - T_y)_{in}}{(T_S - T_y)_{out}}$$

③ برج خنک کننده

- خنک کردن مایع ورودی بر پایه‌ی خطوط
- انرژی لازم از خود مایع تأمین میشه
- خنک‌سازی ← اختلاف دمای مایع خروجی با دمای حباب خطوط ورودی

$$\Delta T_{approach} = T_{L_1} - T_{W_1}$$

- دامنه ← تغییرات دمای مایع توی برج

$$range = T_{L_2} - T_{L_1}$$

- سرمایش توی بالای برج بهتر انجام می‌شه

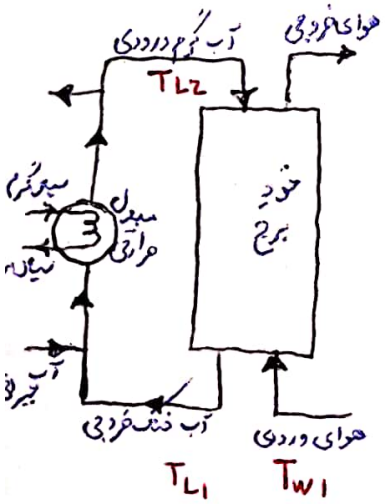

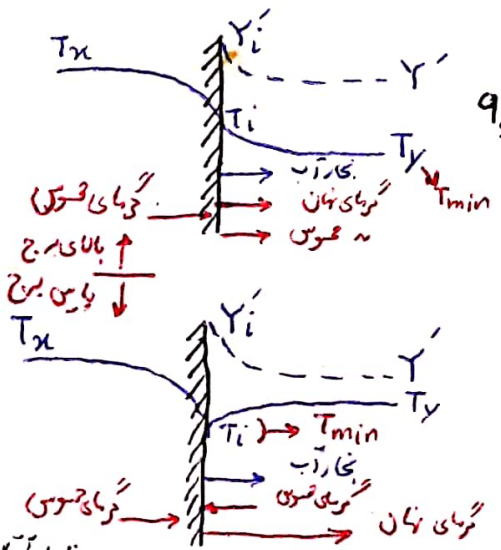

$$q_{S,L} = q_V + q_{S,V}$$

$$q_{S,L} + q_{S,V} = q_V$$

$$N_{tG} = \frac{H_{y_{out}} - H_{y_{in}}}{(H_i - H_y)_{ave.}} = \frac{\text{فاصله‌ی آنتالپی‌های ورودی و خروجی}}{\text{نیروی محرکه‌ی موجود}}$$

$$Z = H_{tG} \cdot N_{tG}, \quad H_{tG} = \frac{G'_y}{k'_y M_B a}, \quad N_{tG} = \int_{in}^{out} \frac{dH_y}{H_i - H_y}$$

Scanned with CamScanner

HARVEST 66

فصل ۶ - خشک کردن

- نیروی محرکه‌ی خشک کردن: اختلاف فشار آب روی سطح جامد مرطوب و هوا

① مقدمات

- رطوبت مبنای تر (x): $x = \frac{m_v}{m_v + m_s} = \frac{m_v}{m_w}$ ، $m_v + m_s = m_w$ ، $m_s = m_w(1-x)$
- رطوبت مبنای خشک (X): $X = \frac{m_v}{m_s} = \frac{m_v}{m_w - m_v}$ ، $m_w = m_s(1+X)$
- $x = \frac{X}{1+X}$ ، $X = \frac{x}{1-x}$ ، $\dot{m}_v = \dot{m}_s(X_a - X_b)$
- رطوبت اولیه (X_T) ، رطوبت نهایی
- رطوبت تعادلی (X^*): پایین‌ترین رطوبتی که با خشک کردن می‌شه بهش رسید
  - قوی: جذب با نیروی زیاد، وابسته به اندازه‌ی منفذ یا سطح ویژه‌ش
- رطوبت آزاد = $X_T - X^*$ (نیروی محرکه انتقال جرم)
  - میزان رطوبتی که می‌شه از جسم گرفت
  - وابسته به شرایط خشک کردن
  - معرف هوا خشک‌کن، محدودش بهینه‌تره
- رطوبت بحرانی (X_c)
  - خاصیت بهینه‌ست، تابع ضخامت جسم و سرعت خشک شدن
  - شیب نمودار نقطه‌ای است از شیب بخار سطح نازک قوی
- رطوبت پیوندی
  - رطوبت درونی هیدروژناست
  - غیرپیوندی ← رطوبت سطحی که با مکانیزم مرطوب نگه‌داشته
  - نقاط تر بین اینا: خود ماده بستگی داره

Hysteresis: جذب / دفع

$G = m_g(1+Y_1')$

T_{so} ، T_v ، T_{sb} ، T_{wb} گاز

② مفاهیم

$\dot{m}_s(X_1 - X_2) = \dot{m}_g(Y_2' - Y_1')$

$R = \frac{-1}{A}\cdot\frac{dm_v}{dt} \Rightarrow R = -\frac{m_s}{A}\cdot\frac{dX}{dt}$ $\left[\frac{kg}{m^2.s}\right] = \left[\frac{lb}{ft^2.hr}\right]$

$R_c = \frac{q}{\lambda_i} = \frac{(h_c + U_k)(T_G - T_i) + h_R(T_R - T_i)}{\lambda_i}$

$h_c \propto R_c$ ، λ_i: $0.71-0.8$ (دوره‌ی سرعت ثابت)

$\propto G^{0.37}$	$\Rightarrow R_c \propto V^{0.37}$	جریان موازی
$\propto G$	$\Rightarrow R_c \propto V$	عمود
$\propto \frac{1}{t} \propto \frac{1}{s}$	$\Rightarrow t \propto s$	

$R_c \propto \frac{1}{t} \propto \frac{1}{s^2} \Rightarrow t \propto s^2$ - نفوذ

- دوره‌ی سرعت نزولی: جامدات غیرمتخلخل

Flux of drying (مستقل از سرعت جریان هوا)

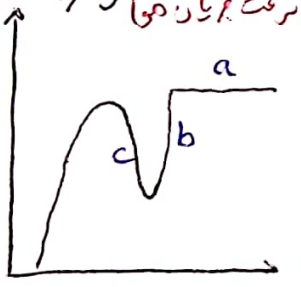

جسم‌ها:
- a ← سرعت ثابت
- b ← وقتی رطوبت سطحی از بین رفته
- c ← ماده خودش می‌شه، مانع بخار شدن اینکه با خوبیش پیدا سطح، با دوا جایش می‌شه

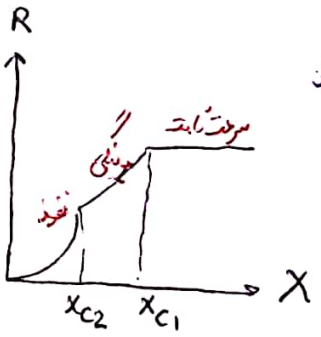

جامدات متخلخل:
- قوی سرعت ثابت اول حفره‌های درشت ترخای خشک
- قوی سرعت نزولی:

$R_c \propto \frac{1}{t} \propto \frac{1}{s} \Rightarrow t \propto s$

③ محاسبات

- دوره‌ی سرعت ثابت: $r_c = \frac{\dot{m}_s}{R_c A}(X_1 - X_2)$ ، $\dot{m}_s = \rho s A$ ، $t_c = \frac{\rho s}{R_c}(X_1 - X_2)$
- دوره‌ی نزولی: $t_L = \frac{m_s}{A}\left(\frac{X_1 - X_c}{R_c} + \frac{X_c - X_2}{R_c - R_2}\ln\frac{R_c}{R_2}\right)$ ، $R_2 \to X_2$ ، $R_c \to X_c$

(A → 2A: اگه جامد دارد از دو طرف خشک می‌شه)

خشک‌کن انجمادی (تصعیدی)
- دامنه‌ی مواد با سایز بزرگ با ماده‌ی حل
- دامنه‌ی دمای دیرت کردن
- محدودیت چند ساعت طول می‌کشه ($t \propto s^2$)

④ خشک‌کن‌های دوار و جابه‌جایی جامدات و فیدرها

- برج خشک‌کن ← با سرعت زیادی هوا از هوا (مواد بلور شکننده فرار می‌کنن)
- خشک‌کن‌های دوار (Rotary)
  - مناسب‌ترین برای تولید مواد دانه‌ای و مواد معدنی (مواد شیشه و شکل X)
  - شرایط عملیاتی:
    - حرارت مقیم (امکان آلودگی داده)
    - نه غیرمقیم (دستگاه‌های شیشه، شکر، نمک قرار گیرد)
    - فشار
    - گردش ← مواد با ارزش، دارویی
    - مواد که گرایش به پودر شدن دارن
  - $1.5 < N_p < 2.5$
  - $\Phi_D = \Phi_{D0} \pm kG$ (+ به هم، - به هم زدن)
  - ماندگی ذرات جامد
- فیدرها
  - پیوسته ← حرارت غیرمقیم ← قابل کاربرد توی‌های متوسط
  - مناسب‌ترین برای تولید و حمل زیادی از جامدات
  - نوار نقاله پیچی
  - Screw Conveyor

- سینی‌دار
  - کاربرد: مواد دانه‌ای و دارویی - بخت کیک و پیرینی
  - انواعش: انجمادی، قفسه‌دار
  - مواد مناسب: ... با کاهش سازگاری کند
  - 3-48 hr
  - + بودجه‌های کمتر و کمتر پرداخت
  - مدت: شک سخن
- Batch
- گردان
- تونلی
  - عملکردش مثه سینی‌دار ولی مداوم
  - مخروطی هم
- نقاله
  - جهت جریان هوا: بهترین‌ها
  - زمان: 5-120 min
  - کاربرد: مواد پرتقالی و دارای پولکی و الیافی
  - غیر: کلوخه‌های بزرگ (با پیش‌نرم کردن)
  - هزینه و مصرف خوب نگاه‌داشتن کمه

Scanned with CamScanner

- مبتر سیال
  - زمان تابش: 30-120 s — نقطه ذوب: ... — چربوندی: 15-30 min
  - امروزه پرکاربرد
  - از سیلیکون‌ها یا کربناتی‌های کلسیم‌دار یا سیلیکاتی‌های دارای ذرات جاذب مرطوب استفاده می‌شود

- آنی Flash
  - زمان تابش: 3-9 s — گاز مورد استفاده: ... = 650 s
  - بسیار مناسب برای مواد حساس به گرما

- فیلم نازک
  - مزایا
    - گاز دوی کمتر
    - بازده حرارتی ↑
    - انتقال حرارتی ↓
  - معایب
    - هزینه ↑
    - خم بودن سطح انتقال حرارت
  - کاربرد: بازیابی حلال از محلول رقیق

- استوانه‌ای Drum
  - زمان تابش: 6-15 s
  - حلال: غشک دیواره کاردک
  - کاربرد
    - محلول‌های بیاس‌دما
    - رقیق
    - ~
    - غلیظ از مواد بجا را خال پذیر
    - دوغاب‌های با زن متوسط مناسب
  - برای مواد حساس به گرما نامناسب است

⑤ خشک‌کن‌های برای محلول‌ها و دوغاب‌ها

- پاششی
  - مثابه آنی — زمان: هوا: 3-6 s ; ناهوا: 25-30 s
  - کاربرد
    - محلول‌های بیاس‌دما
    - تولید ذره‌ای توخالی و متخلخل
    - مواد شیمیایی آبی و بیرنگی و شوینده
    - شیر، قهوه و کاکائو
    - بی‌تونه کاربخیر کن دیلوساز و خردکنی و دهکده
  - معایب
    - بازده ↓
    - گرمای اتلافی ↑ از کاربردهای فرعی
    - ماندگی ذرات جامد توی گاز هنگام ورود
  - استفاده از سیکلون‌ها

مهم‌ترین

- در مورد خشک‌کن‌های [آدیاباتیک (مستقیم) / غیر ه (غیر ه)] ; از نظر هزینه [ارزان‌تر / گران‌تر] و از نظر بازده گرمایی [کمتر / بیشتر]

- واسه‌ی جامدات دانه‌ریزی که
  - هزین نمی‌خوان: مینی‌دار — نوار نقاله
  - هزین می‌خوان: برجی — دوار — مبتر سیال — آنی

Scanned with CamScanner

«تعادل - جذب سطحی»

① مفاهیم

$\gamma = \frac{(\text{جزء مولی جذب شونده})_{\text{جاذب}}}{(\text{جزء مولی جذب شونده})_{\text{سیال}}} = \frac{(X_A/X_B)}{(Y_A/Y_B)}$ ، $\gamma > 1$: ضریب گزینش پذیری

$\uparrow P$ و $\downarrow T$ ← دما ی جذب بهتر

- به روش غیر مستقیم
- عامل جداسازی: اختلاف حلالیت گونه‌ها در فاز سیال و فاز جامد
- خاک‌های رس و خاک‌های حاوی مواد آلی ← دارای ظرفیت تبادل کاتیونی
- غربال‌های مولکولی ← سطح گسترده‌ای دارند و مقدار جذب بالایی روی سطح آن‌ها انجام می‌شود
  - کاربرد: تهیه‌ی هیدروژن خالص
- هرچی نظم بیشتر ← جداسازی خوبی را انجام می‌دهد
  - انرژی بیشتری هم می‌خواد
- درکل سرعت جذب از گاز کمتر از سرعت جذب از مایع است
- هرچی حلالیت یه جزء توی حلال کمتر باشه، میزان جذبش بیشتره

بهترین جاذب: جاذبی که توانایی بیشتری در جذب سوبسترا داشته باشد

$W_i = W_{max}\left(\frac{k_i C_i}{1+\sum k_i C_i}\right)$: ایزوترم لانگمویر

$Y = m X^n$ ← $n \downarrow$ ، $m \uparrow$

- هم دمای جذب مطلوب تره که توی این حالت سطح جاذب انباشته میشه
- هم دمای لانگمویر ← واسه گاز هایی که ضعیف جذب میشن
- هم دمای فروندلیش ← واسه جذب سطحی از محلول‌های رقیق

② اصول

MTZ
- منطقه‌ای که توش بیشترین افت تغییر غلظت وجود داره
- حالت ایده‌آل: پاریک
  - امتداد جرم سریع (بهتر به سرعت انتقال بستگی داره)
  - شب تندی زیاده

$LUB = 1 - \frac{W_b}{W_{sat}}$ ← نسبت بستر مصرف شده تا نقطه‌ی شکست / طول بستر مصرف نشده تا نقطه‌ی شکست

- واسه‌ی تغییر مقیاس باید
  - شکل و اندازه‌ی ذرات جاذب
  - سرعت ظاهری شون ← یکی باشن

$a = \frac{6(1-\varepsilon)}{D_p}$

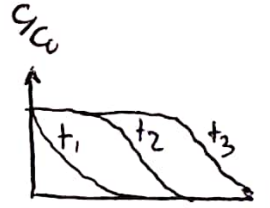

$\frac{1}{k_c} = \frac{1}{k_{c,ext}} + \frac{1}{k_{c,int}}$ ، $k_{c,int} = \frac{10\,De}{D_p}$

لحظه قطر موج‌های جاذب ← فریب نفوذ

③ عملیات

مقادیر جرمی

به مرحله متقاطع

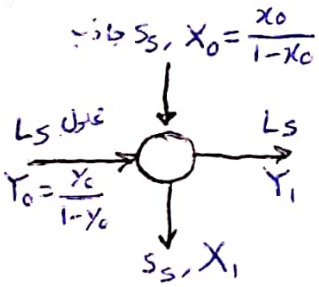

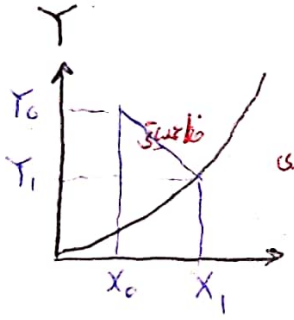

$L_S = L_0(1-Y_0) = L_1(1-Y_1)$

$S_S = S_0(1-X_0) = S_1(1-X_1)$

لحظه جرم جاذب عاری از ماده‌ی جذب شونده

لحظه جرم جاذب حاوی ماده‌ی جذب شونده

$\frac{Y_0 - Y_1}{X_0 - X_1} = \frac{-S_S}{L_S}$

فروندلیش و جاذب تازه ← $\frac{S_S}{L_S} = \frac{Y_0 - Y_1}{(\frac{Y_1}{m})^{\frac{1}{n}}}$

به چند مرحله متقاطع

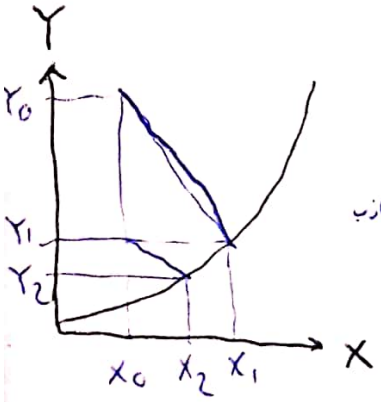

$\frac{S_{S1} + S_{S2}}{L_S} = m^{\frac{1}{n}}\left(\frac{Y_0 - Y_1}{Y_1^{1/n}} + \frac{Y_1 - Y_2}{Y_2^{1/n}}\right)$

حداقل جاذب: $\frac{d}{dY_1}\left(\frac{S_{S1}+S_{S2}}{L_S}\right) = 0 \Rightarrow \left(\frac{Y_1}{Y_2}\right)^{\frac{1}{n}} - \frac{1}{n}\cdot\frac{Y_0}{Y_1} = 1 - \frac{1}{n}$

واسه‌ی فروندلیش $n=1$: $Y_1 = \sqrt{Y_0 Y_2} \Rightarrow \frac{S_{S1}}{L_S} = \frac{S_{S2}}{L_S} = \frac{(\sqrt{\frac{Y_0}{Y_2}} - 1)m^{1/n}}{}$

به چند مرحله‌ای ناجور

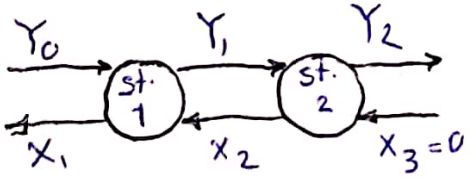

$\frac{S_S}{L_S} = \frac{Y_0 - Y_1}{X_1 - X_2} = \frac{Y_0 - Y_1}{(\frac{Y_1}{m})^{\frac{1}{n}} - (\frac{Y_2}{m})^{\frac{1}{n}}}$

$\frac{S_S}{L_S} = \frac{Y_1 - Y_2}{X_2 - 0} = \frac{Y_1 - Y_2}{(\frac{Y_2}{m})^{\frac{1}{n}}}$

$\Rightarrow \frac{Y_0}{Y_2} - 1 = \left(\frac{Y_1}{Y_2}\right)^{\frac{1}{n}} \cdot \left(\frac{Y_1}{Y_2} - 1\right)$

- Elution: دفع کردن

- عواملی که بر زمان نقطه‌ی شکست موثرن
  - سرعت جریان ↑
  - L ↓
  - ظرفیت جاذب ↓
  - اندازه‌ی ذرات جاذب ↑
  - غلظت اولیه‌ی حل شونده در خوراک ↑

Scanned with CamScanner

HARVEST 68

«عمل - شیمیک»

① مقدمات

- $\uparrow T$ (بجز چند قند و اولیاتی که تجزیه می‌شن)
- استخراج توده‌ای و اسیدی سنگ معدن‌ها نیاز به صرفه‌جویی کم
- $\downarrow \mu$
- واسه‌ی حلال نرالکس مخلوط سربسته تحت فشار

② سیستم‌های تعادلی

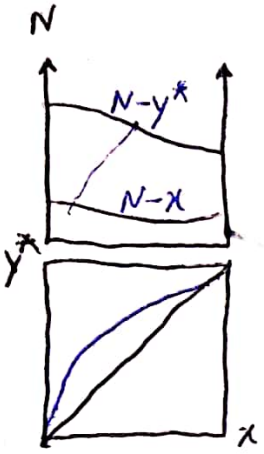

جذب سطحی ✓
زمان تماس ناکافی
تغییرات ماندگی ✓

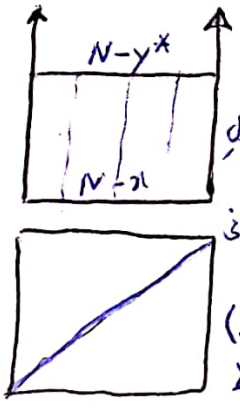

تغییرات ماندگی X
محلول غرقی و فعول هم اد جابد،
نقطه‌های کمانی دارن (بس tie هاگورن)
$\frac{y^*}{x} = 1$

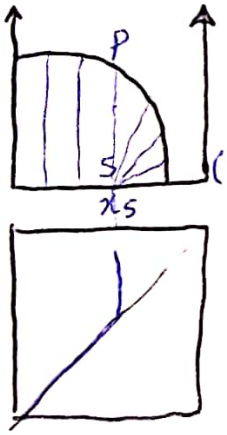

- حلالیت حل‌شونده توی فاز محدود
- سمت پیپ PS

∴ جذب سطحی نداریم (tie هاگودی)
$y^* = x$

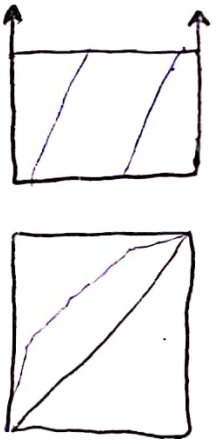

جذب سطحی ✓
تغییرات ماندگی X

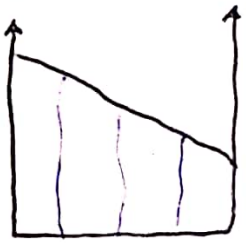

جذب سطحی X
✓ تغییرات ماندگی
$\frac{y^*}{x} = 1$

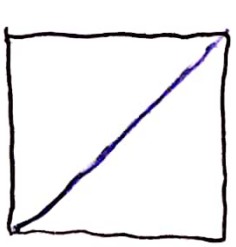

- کی $\frac{y^*}{x} > 1$
  - زمان تماس ناکافی
  - جذب سطحی حل‌شونده
  - توزیع ناسازی حل‌شونده بین فازها اتفاق بیفتد
- کی tie محو نیست
  - زمان ناکافی تماس
  - حل‌شونده به طور Selective جذب شه
  - وقتی جذب سطحی باشه

- اگه تغییرات ماندگی نباشه، $\frac{N-y}{N-x}$ ثابت و موازی

Scanned with CamScanner

« عمل - تبلور »

بلور Crystal ← هسته Nucleus ← جنین Embryo ← خوشه cluster ← مراحل ایجاد بلور : [فوق اشباعیت] 20%

- تحولین گرمازا (تابع دما و غلظت)
- هسته زایی
  - اولیه
    - دو نوعه
      - هتروژن ← نیروی محرکه‌ش : فوق اشباعیت محلول
      - ناهمگن ← بخاطر وجود ناخالصی : ناخالصی قوی محلول
    - نانویه ← یعنی تشکیل هسته توی حضور بلور قوی (اگه بلور قبلن درست شده)
  - دو نوعه
    - با قطع سیال ← از شتاب برشی سیال ناشی می‌شه
    - تماسی ← از برخورد بلور با دیواره‌ی کریستال‌ساز ، همزن یا دیگر بلورها ایجاد می‌شه
    - رایج ترین نوع توی ظروف تبلور صنعتی ← α [فوق اشباعیت]
- رشد بلور
  - نفوذ تا سطح ← جذب سطحی
  - $\Delta T = T - T^{sat}$ فوق اشباعیت
  - وابستگی به ۳ دینامیک : دما ، اندازه کریستال ، غلظت ناخالصی
  - $\Delta T < 9^{\circ}C$: رشد خوب
  - $9 < \Delta T < 8^{\circ}C$: رشد پوسیده
  - $8^{\circ}C < \Delta T$: رشد خارج‌تر
- توزیع اندازه‌ی بلور C.S.D
  - اولین پارامتری که کنترلش می‌کنه : سرعت هسته زایی
  - مهم‌ترین عامل توی تبلور
  - با برهم‌کنش سرعت‌های هسته زایی و رشد تعیین می‌شه
  - متفاوته از توزیع اندازه‌ی ذرات و مواد
  - اختلاف جایگاهی ذرات بلور ، قوی دینامیکی‌ای داره
  - و اما محدود کردنش می‌شه جریان برگشتی زد
- قانون ΔL ← اگر همه‌ی بلورها توی یه میدان فوق اشباعیت قرار داشته باشن ، با سرعتی تحت تأثیر فوق اشباعیت رشد کنن ، رشد همه‌ی بلورها به اندازه‌ست که متفاوته از اندازه‌ی بلور »
- اندازه‌ی بلور غالب : (L_{pr})

$L_{pr} = 3Gt$ ← زمان اقامت

- روش‌های ایجاد فوق اشباعیت
  - سرد کردن (وقتی حلالیت ↑ دما)
  - تبخیر زدن (" " ربطی به حلالیت نداره)
  - تبخیر تحت خلاء
  - نمک‌دار کردن (اضافه کردن جزء سوم و ترکیب غیرالکترولیتی با حلال)
  - ایجاد واکنش (" " " " واکنش می‌ش با جزء حل‌شونده)
- پدیده‌ی تکامل استوالد
  - یه بلور کوچیک می‌تونه با یه محلول فوق اشباع توی تعادل (البته ناپایدار) باشه
  - این بلور کوچیک توی حضور بلور بزرگتر متلاشی می‌شه تا جایگزین بلور کوچیک ناپدیده ، رشد کنه

$\frac{C}{C^{sat}}$ ← روی فوق اشباعیت

- معادله کلوین :

$$\ln \alpha = \frac{4 V_m \sigma}{\nu R T L} \Rightarrow \ln \alpha \propto \frac{\sigma}{T}$$

Scanned with CamScanner

« فیلتر - کیک »

$$\Delta P_T = P_{in} - P_{out} = \underset{\text{cake}}{\Delta P_c} + \underset{\text{medium}}{\Delta P_m}$$

$$\Delta P_c = \frac{k_1 \mu u \left(\frac{S_p}{V_p}\right)^2 (1-\varepsilon) m_c}{g_c \rho_p A \varepsilon^3} \quad , \quad u = \frac{dV/dt}{A}$$

ΔP_c با گذشت زمان زیاد می‌شود

$$\alpha = \frac{g_c A (-\Delta P)}{\mu u m_c} = \frac{k_1 \left(\frac{S_p}{V_p}\right)^2 (1-\varepsilon)}{\rho_p \varepsilon^3} \quad \Big| \Rightarrow \Delta P_c = \frac{\mu u m_c \alpha}{g_c A}$$

α: مقاومت ویژه کیک

مقاومت ویژه محیط صافی (کاملاً ثابت)

$$\Delta P_m = \frac{\mu u}{g_c} R_m$$

$$\Rightarrow \Delta P_T = \frac{\mu u}{g_c} \left(\frac{m_c \alpha}{A} + R_m\right)$$

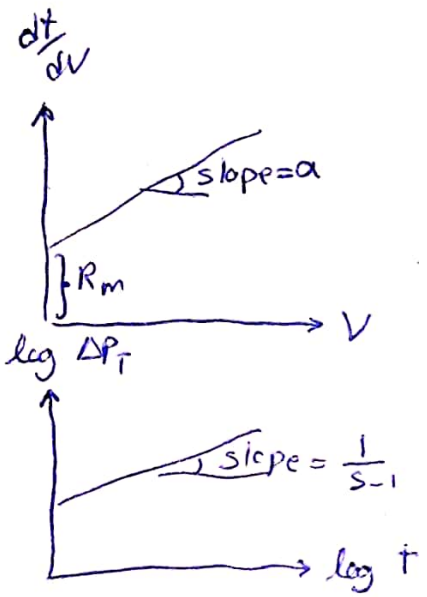

ضریب تراکم پذیری کیک $(0.2 < S < 0.8)$

$$\alpha = \alpha_0 (\Delta P)^S$$

- کیک‌های تراکم پذیر :

Scanned with CamScanner